

# PROCÉS D'ACOLLIDA I VINCULACIÓ



## EN EDUCACIÓ INFANTIL



INFORMACIÓ I  
RECOMANACIONS A LES  
FAMÍLIES D'EDUCACÓ  
INFANTIL

CURS 2024-25



# PROCÉS D'ACOLLIDA I VINCULACIÓ EN EDUCACIÓ INFANTIL

L'entrada a l'escola és un dels reptes més rellevants que viuen els xiquets i les xiquetes. El moment evolutiu i les seues característiques de desenvolupament fan que aquestes primeres experiències significatives de separació temporal requerisquen un acompanyament de qualitat per crear un ambient de seguretat física i emocional per a l'alumnat i la confiança de les famílies.

Els primers dies en els quals el/la xiquet/a acudeix a l'escola ha de fer front a la separació del medi familiar i el fet de vincular-se a noves persones, espais, etc... que li són desconeguts. Aquesta situació pot provocar-li una inseguretat que influirà en el seu comportament.

Per a les famílies aquesta pot ser també una experiència difícil.

Per tant, és molt important aconseguir un ambient familiar i escolar adequat per fer que aquesta experiència escolar contribueisca positivament al seu desenvolupament físic, psíquic i social.

“

**ADAPTAR-SE significa que la persona ha d'acomodar-se a una manera de fer. Parlem d'ACOLLIR quan la idea és acceptar a les persones tal com són, sense condicions. La disposició de qui acull és oberta(...): acollim les diferències, la diversitat, les diferents formes de criança, tots els sistemes familiars, les diferents cultures... I aquest acolliment implica ganes de conèixer, flexibilitat, acceptar que les coses no són d'una sola forma, que la nostra manera de fer no és única i no és necessàriament correcta, i que els altres poden no compartir sempre el nostre criteri.**

”

Coma, 2020



L'escola es presentarà com el principal element de socialització per als xiquets/es, és a dir, la relació amb altres xiquets/es i adults diferents dels familiars.

En aquest context aprendrà a compartir, a esperar, a no ser el primer... tot això implicarà xicotets conflictes normals de desenvolupament, que poc a poc aniran superant amb èxit.

# ACTUACIONS ESCOLARS AL PERIODE D'ADAPTACIÓ

## ENTREVISTES INDIVIDUALS

*Durant la setmana previa al inici de curs es farà una primera trobada individual amb la família i el xiquet o la xiqueta en l'aula de referència del grup, previa citació telefònica a les famílies, amb la finalitat d'observar i recollir algunes dades inicials, complimentar la documentació corresponent a l'inici de curs, recollir el material encomanat i per a resoldre dubtes inicials.*

## FESTÀ DE BENVINGUDA



*Abans de l'inici de curs e incorporació de l'alumnat, s'organitzarà una jornada "festa de benvinguda" amb les famílies o representants legals i les xiquetes i xiquets de 3 anys a l'aula de referència.*

*Aquest xicotet encontre permetrà a l'alumnat familiaritzar-se amb el nou espai, tutora i mestres de referència, companys i companyes noves; i compartir experiències comunes amb les propostes i jocs lúdics disposats a l'aula.*

*El día i horari d'aquesta trobada es comunicarà a les famílies a la entrevista individual abans de l'inici de curs.*



## REUNIÓ COL·LECTIVA AMB LES FAMÍLIES

*Finalitzat el període d'acollida de l'alumnat i superat aquest procés es convocarà a les famílies, per web família, a una reunió general per transmetre tota la informació respecte a com ha viscut l'alumnat aquest període i transmetre l'avaluació d'aquest procés i pautes generals per al primer trimestre.*

## ORGANITZACIÓ DEL PERIODE L'ACOLLIDA

<<El benestar del xiquet/a condiciona que el període d'acollida siga més o menys llarg. El centre, en virtut de l'autonomia que te, organitzarà, durant el mes de setembre, el procés d'una manera flexible, progressiva i respectuosa per mitjà de:

DECRET 100/2022, article 14,punt 5:

- **PRESÈNCIA DE FAMILIARS:** els xiquets i xiquetes poden anar acompanyats, durant la primera setmana d'inici de curs, per un membre de la família o tutor legal, de manera que poc a poc, puga anar sentint-se segur i confiat al nou espai. Aquest acompanyament podrà alargar-se, si es donara el cas de que el xiquet o xiqueta ho necessitara, fins que la tutora ho considere, previa comunicació amb les famílies.

“ Què és necessari per a fer l'adaptació d'una manera més saludable i harmoniosa? Necessitem que les famílies acompanyen els seus fills i filles en aquesta nova situació; que l'escola facilite al màxim aquest temps d'acompanyament, que no tinguem pressa. (...) En aquest procés d'adaptació/acollida, en tots els casos necessitem **TEMPS**, temps per a conèixer-nos, per a crear vincles; temps per a guanyar-nos la confiança de la família, perquè si el xiquet percep, nota o veu que hi ha bona sintonia entre el pare o la mare i la persona educadora, també li serà més fàcil confiar en la persona en la qual el seu pare o la seua mare confia. ”

Coma, 2020

- **EL TEMPS D'ESTADA I INCORPORACIÓ:** **serà gradual i d'ampliació progressiva** del temps de permanència al centre fins arribar a completar la jornada escolar. Els xiquets/es entraran a l'escola en grups menuts perquè vagen familiaritzant-se amb la tutora a través d'una atenció més individual i coneixent-se i reconeixent l'espai (l'escola, la classe...).
- **LA PRIORITAT D'ENTRADA DE L'ALUMNAT ELS DIES D'ACTIVITAT ESCOLAR I ORGANITZACIÓ DELS GRUPS.** Han sigut determinats pels criteris de selecció segons la normativa vigent amb l'objectiu de que l'alumnat puga vincular-se lo millor possible al nou espai, grup i mestres de referència.
- **PRESÈNCIA DE DOS MESTRES DURANT EL PERIODE D'ACOLLIDA.** **La presència de la tutora i mestra de recolzament** es farà efectiva en aquestes primeres setmanes dins de l'aula de 3 anys. Finalitzat el període d'adaptació serà la tutora la que es farà càrreg del grup i la mestra de recolzament i altres especialistes entraran en determinades sessions a l'aula.



## ORGANITZACIÓ DE L'ACOLLIDA (CONTINUACIÓ)

	DILLUNS 9	DIMARTS 10	DIMECRES 11	DIJOUS 12	DIVENDRES 13
9.30– 11.00	GRUP A	GRUP A	GRUP A	GRUP A-B	GRUP A-B
11.15 – 12.45	GRUP B	GRUP B	GRUP B	-----	

### SUGGERIMENTS PER FACILITAR AQUEST PROCÉS D'ADAPTACIÓ:

- Cal parlar-los de l'escola ressaltant els aspectes positius i il·lusionar-los (serà divertit, tindràs molts amiguets/es, jugareu molt, hi hauran molts joguets, aprendereu coses noves...).
- També podeu contar-los els vostres records agradables de l'escola de quan éreu menuts.
- Heu d'estimular als xiquets/es per aconseguir una major autonomia i independència: en la neteja, en l'ús del servei higiènic, en vestir-se,... Cal animar-los a que facen cada vegada més coses sols i enfrontar-se a noves situacions, sense exigir-los massa i sense oblidar que estan aprenent.
- Aproveu l'estiu per ajudar-los a reforçar el control d'esfinters (pipi i caca).
- No els heu de sobreprotegir, perquè tindrà dificultats per separar-se de la família, per relacionar-se amb els altres (xiquets/es, mestres...).
- No feu comentaris negatius sobre l'escola: "Ja voràs quan vages a l'escola"; "a l'escola t'assabentaràs"; "quines ganes tinc que vages a l'escola!"... Aquests comentaris fan la impressió d'amenaça o de voler-los perdre d'ide vista.



# RECOMANACIONS PER A LES FAMÍLIES

## RUTINES

- Els dies abans que la xiqueta o xiquet comence l'escola podeu anar adaptant poc a poc els horaris de casa als nous horaris que tindrà en els dies d'acollida: l'hora d'anar a dormir, l'hora d'alçar-se, de desdejunar, d'esmorzar...
- Mantenir les rutines familiars tant com siga possible una vegada iniciada l'escolarització: conte abans d'anar a dormir, etc.
- Evitar altres canvis en la rutina familiar: pas a una habitació, etc.

*Les activitats diàries constitueixen el teló de fons de predictibilitat i connexió (...). Des d'aquest context, cada vegada que hi haja un canvi en les nostres vides, el nostre sentit de seguretat es restableix seguint RUTINES familiars, la qual cosa ens permet reprendre la nostra confiança en el món que ens envolta. Els rituals resulten elements importants per a l'enfortiment i el desenvolupament de la confiança, confirmen la seua experiència del món com un lloc predictable i de confiança i li diuen que està segur i fora de perill.*

Nelsen, Erwin i Duffy, 2018

## FEU ALS VOSTRES FILLS I FILLES PARTÍCIPS DEL PROCÉS

En funció de la seua edat:

- Prepareu junts tot allò que necessite per a l'escola. Pot escollir ell o ella mateix alguns utensilis al seu gust: motxilla, botella d'aigua, etc.
- Visiteu l'escola. Llegiu-los contes que aborden aquesta situació.

## ACTITUDS I ANTICIPACIÓ

L'anticipació, és a dir, saber què passarà i com, en quines circumstàncies, què podem esperar..., és una estratègia d'afrontament. Però és important no confondre anticipar amb "monopolitzar" el tema de l'inici de l'escola (repetir en excés, generar pressió...).

A vegades les famílies tenim actituds que obstaculitzen l'adaptació dels menuts. Per exemple, durant les setmanes anteriors a la seua incorporació infonem por: "si fas aqueixes coses en el col·le et castigaran"; o comentem el pas a l'escola infantil o al col·legi amb llàstima: "és que és tan xicotet...".

En tots dos casos els xiquets i xiquetes senten que els deixen en un lloc que no els convé i es neguen a acceptar-lo.

- Positivitzeu l'entrada a l'escola infantil: "és un lloc divertit, podràs jugar amb altres nens i nenes, aprendràs molt..."
- Doneu informació sempre que el moment siga significatiu: quan us pregunte el vostre fill/a, si passeu prop del col·legi...

## PRIMER DIA A L'ESCOLA INFANTIL

### QUÈ PODEU FER ABANS?

- Descriure amb claredat i sinceritat (adaptant el missatge a la seua capacitat de comprensió), pas a pas, tot el que ocurrerà. Busqueu un moment tranquil on puga existir l'escolta: "Hui és un dia important, anem a l'escola. Primer desdejunem junts/es, caminant arribarem al col·le i...".
- Validar els seus sentiments, respectar les seues reaccions: és lícit que tinga por. Reconéixer és més important a vegades que solucionar. "És normal que tingues una mica de por, és una situació nova."
- Tracteu de divertir-vos pel camí, riure ajuda a eliminar l'estrés i ajuda a relacionar l'experiència com a positiva.

Soto, García i Moya (2020)



### PARTICIPACIÓ EN L'AULA DURANT EL PROCÉS D'ACOLLIDA /ADAPTACIÓ

- Si les vostres circumstàncies familiars ho permeten és recomanable que acompanyeu els vostres fills i filles en els nous espais, almenys els primers dies. Açò els permet descobrir una nova realitat, acompanyats i segurs per la presència dels pares/familiars el temps que siga necessari si fóra possible.

## EL MOMENT D'ACOMIADAR-SE (PRIMERS DIES)



No marxeu d'amagat (sense que vos veja) ja que pot viure la situació com un abandó i incrementar-se així la seua inseguretat.

No podem enganyar els xiquets, ja que això comportarà una falta de confiança per a altres ocasions.

**Tampoc és aconsellable allargar massa el moment del comiat**, no hem de romandre amb ell/a fins que deixe de plorar, si ens quedem l'única cosa que aconseguim és que plore més per a retindre'ns.

Es tracta d'acomiar-nos amb afecte, explicar que marxem i que després tornarem, qui els recollirà i quan (concretant, per exemple: després de l'esmorzar), els plans que farem després..., ja que saber què passarà els donarà seguretat (anticipació, de nou).

Si en deixar-lo en el centre infantil plora, acceptarem el seu plor com una manifestació normal d'incertesa davant allò desconegut. Ens acomiadem mantenint la calma, sense prometre-li regals (si compensem, generem la idea que necessitem fer-ho perquè li passa una cosa dolenta), sense enganyar dient que farem un encàrrec...

Li fem una besada, agraïm a l'educadora/mestra el tracte, desitgem que ho passen bé i marxem. Si rep el missatge que la seua família treballa o realitza el seu propi projecte mentre ell realitza el seu, si veu que no l'enganyeu i que teniu confiança en les persones amb qui es queda, integrarà abans el canvi que s'està produint.

## EL MOMENT DE LA RECOLLIDA (PRIMERS DIES)

Arribeu puntuals, no li feu generar incertesa o inseguretat.

En recollir-los, abraceu-los, i digueu-los que els heu trobat a faltar, positivitzeu el moment i gaudiu de tot el temps que podeu junts (però no centreu la conversa en si us heu trobat a faltar, recordeu, acompanyar i validar l'emoció sense intensificar-la).

En funció de l'edat dels infants també podeu preguntar-los com ha anat el dia i mostrar atenció i escoltar activament les seues explicacions.

**Mantindre la calma:** Si l'acompanyament adult es manifesta amb nerviosisme s'INTENSIFICA la seua por, la seua inseguretat, el seu nerviosisme... Si l'acompanyament se centra en un llenguatge verbal que calme, que assegure l'entorn i que genere confiança, la intensitat emocional podrà remetre a poc a poc.

Teniu cura de la vostra conducta no verbal: en la recollida, la conducta verbal (tot allò que diem) com no verbal (gestos, mirades, etc.), de l'adult, afecta al procés emocional de l'alumne/a. Especialment la conducta no verbal, és a dir, allò que transmetem és més rellevant que allò que diem.

**“Quan passa alguna cosa fora d'allò habitual, el primer que fan els xiquets és mirar-nos, si posem cara de por s'espantaran. La mirada que tenim davant el món que els envolta els afecta molt. Tal com defensa Siegel, els xiquets no són dependents de l'entorn, però estan a la seua expectativa.”**

Nelsen, Erwin i Duffy, 2018

## ACOMPANYAMENT EMOCIONAL

Cada xiqueta i xiquet, viu les primeres separacions amb diferents respostes. Fins que s'adapten, alguns xiquets i xiquetes reaccionen amb regressions (es tornen a orinar durant la nit, no volen dormir sols...); uns altres estan més capritxosos, poden mostrar-se més agressius, tindre rabioles o malsons... Busquen una connexió segura. Independentment de l'emoció, la nostra resposta pot mantindre's estable: l'ACOMPANYAMENT EMOCIONAL.



## ACOMPANYAMENT EMOCIONAL



- 1 ENTENDRE LA CREENÇA QUE HI HA DARRERE DEL COMPORTAMENT:** Connectar amb les vivències personals que cada xiquet/a estiga experimentant amb el repte que suposa l'entrada a l'escola infantil és comprendre que la seua conducta no és personal, sinó una petició d'ajuda. És crucial establir sempre una connexió emocional amb un xiquet/a abans que intentem resoldre algun problema: **connexió abans que correcció.**
- 2 ESCOLTA I OBSERVACIÓ ACTIVA:** Els xiquets constantment estan enviant missatges no verbals, és a dir, les seues expressions facials, els seus gestos i la seua conducta aporten pistes als adults sobre com se senten. Per exemple, una xiqueta de 18 mesos no pot dir "estic frustrada", però cridarà, tirarà joguets al terra, etc. Podríem respondre així "ja veig que estàs enfadada perquè...". Una vegada que els sentiments del xiquet/a tinguen nom i estiguen validats i entesos se sentirà millor. **Es tracta d'aportar-los "pistes" per a ajudar-los a establir la connexió entre com se sent i què està fent.** És possible que en aqueix moment no sempre escolten o responguen a les nostres paraules, la comprensió real porta temps, però mai és massa prompte per a començar. (Nelsen, Erwin i Duffy, 2018)





## ACOMPANYAMENT EMOCIONAL (CONTINUACIÓ)

**3** **VALIDAR O LEGITIMAR EMOCIONALMENT:** Els menuts i menudes tenen raons per als seus sentiments, fins i tot quan no saben conscientment quines són aqueixes raons. Quan parlem de validar o legitimar les emocions ens referim a acceptar i permetre l'expressió d'aquesta emoció. Tot el que sentim és legítim. Comenceu per ensenyar al vostre fill/a que els seus sentiments sempre són bons però que, en canvi, algunes accions no ho són. Exemples:

- ✓ “És normal que estigues enfadat en aquesta situació, però no està bé colpejar”.
- ✓ “Entenem que tingues por, com podem ajudar-te?”
- ✗ “No plores, no és per a tant”.
- ✗ “Si pares de plorar et comprarem...”.

**4** **ROPORCIONAR MANERES APROPIADES PERQUÈ EXPRESSEN SENTIMENTS:** Podem oferir conductes alternatives a aqueixos comportaments, és a dir, eixides físiques per a l'energia emocional. Exemples: respirar profundament, escoltar música suau, observar una “botella de calma”, pintar, córrer, saltar i donar palmes, abraçar, etc. I observem el resultat, a vegades colpejar coixins o cridar són accions que funcionen però en altres xiquets i xiquetes aquesta estratègia n'intensifica la ira.

**5** **ESTABLIR UNA HISTÒRIA O NARRATIVA:** L'últim pas consisteix a explicar als nostres fills el que ha ocorregut de manera que amb aqueixa narració s'explique bé i comprenga allò que ha sentit, notat, pensat i fet. L'objectiu és transformar l'experiència en aprenentatge, que ho integre de manera adaptativa. Quantes més vegades els contem als nostres fills la narrativa d'allò que ha ocorregut (sempre que siga significatiu, ens pregunten...) amb eixos quatre elements (sensacions, emocions, pensaments i accions) millor. En funció de l'edat també podem demanar-los que ho expliquen ells a la seua manera i amb la nostra ajuda a altres familiars i amics (Guerrero, 2018).



## LA ESCUELA

Autora: Lucie Brunelliere

Editorial: Patio

Edat suggerida: A partir de 18 mesos

### PER QUÈ ENS AGRADA?

- Es transforma en una escola tridimensional.
- Permet el joc simbòlic: podeu incorporar ninots del vostre fill o filla i jugar "dins" del conte, descobrint espais, teatralitzant situacions i "modelant" actituds i respostes adaptatives, etc.



## ¡LLÉNAME DE BESOS EL BOLSILLO!

Autores: Ángela Flores Rubio, Cristina Medrano Moreno,  
María José Rodríguez Pavón

Editorial: Cuatro Hojas

Edat suggerida: A partir de 2 anys

### PER QUÈ ENS AGRADA?

- Permet l'acompanyament en la por en processos d'acollida-adaptació.
- Proporciona estratègies.



## ¿TENGO QUE IR A LA ESCUELA?

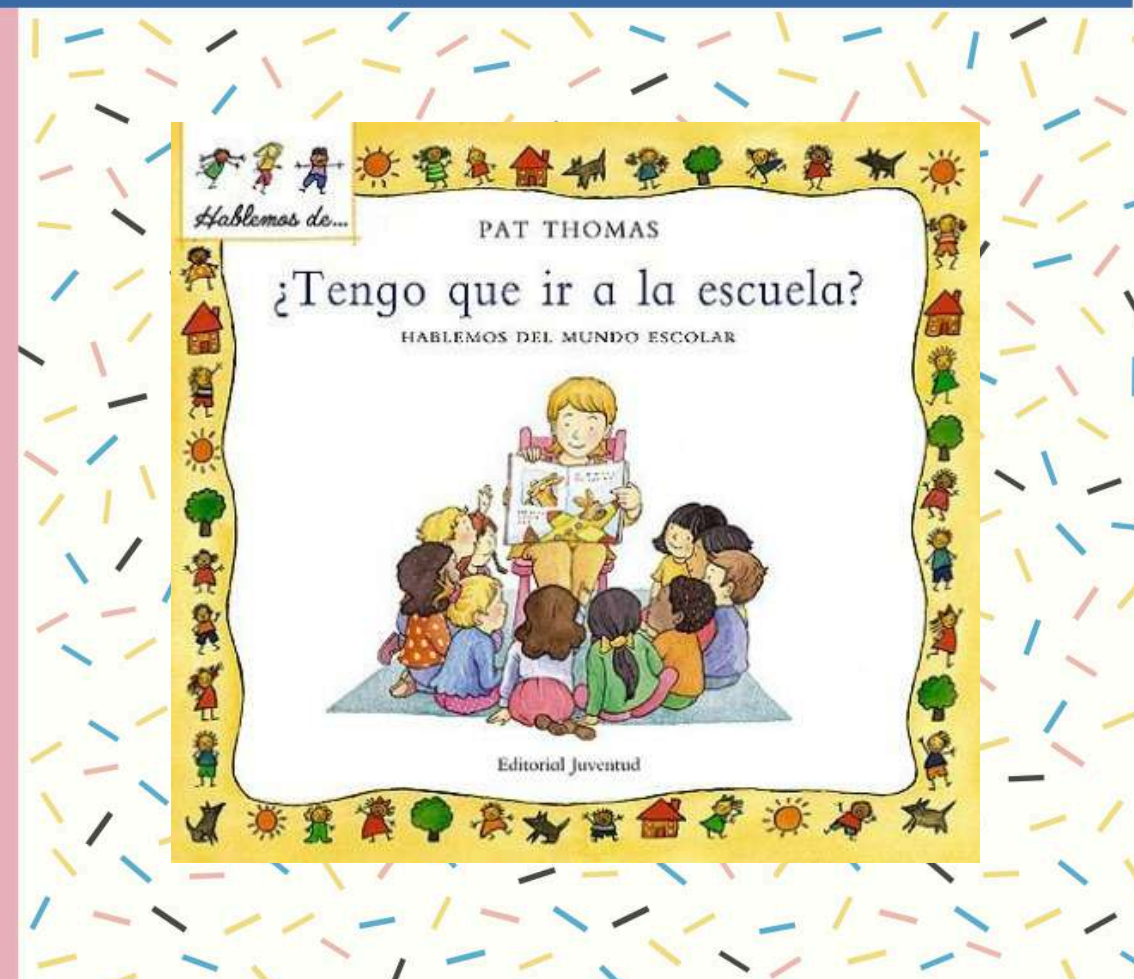
Autora: Pat Thomas

Editorial: Juventud

Edat suggerida: A partir de 2 anys

### PER QUÈ ENS AGRADA?

- Positivitza l'escola, proporciona exemples de tot el que poden gaudir.
- Les il·lustracions són realistes, faciliten la comprensió.



## SIEMPRE PIENSO EN TI

Autores: Kathi Appelt i Jane Dyer

Editorial: Juventud

Edat suggerida: A partir de 2 anys

### PER QUÈ ENS AGRADA?

- Tracta l'amor dels progenitors/tutors cap als menuts, fomenta la connexió emocional.

